

3. Da bi bilo reševanje slovenski pisane vloge po slovenski kar nuliteta — mi je nedoumno, kajti od l. 1854 sim notri do l. 1868 smo dobivali slovenske obrazce (blankete), v katerih je bila prošnja in odlok slovenski pisan od vlade, oziroma nadsodnije. Taki blanketi so bili za tožbe, kontumacijske obravnave z rzsodbo vred, za eksekucije vsake vrste itd. slovenski — in še le g. Waser jih je odpravil.

4. Državna postava (art. 7.), po katerej imajo sodnije pravico, veljavnost ukazov presojevati, nima na znane ministerske neredbe od 15. marca 1862 in od 5. septembra 1867 čisto nobenega upliva, kajti omenjena postava (list 7.) je bila še le dné 21. decembra 1867, — tedaj več kot 3 mesece pozneje sklenena, — ne preklicuje veljavnost prejšnjih ministerskih naredeb.

5. In če bi še vse to navedeno ne obveljalo: Znani §. 19. drž. tem. zak. daje vsem jezikom pred sodnijo jednako veljavnost, torej tudi našemu.

Raznosti.

(Karol baron Krauss. †) Dné 5. marca t. l. umrl je na Dunaji dr. Krauss, najstareji veteran izmej juristov. Narodil se je 13. septembra 1789 v Lembergu. naredil je častno karijero. Naposled je bil predsednik državnega sodišča na Dunaji, a bolezen ga je primorala, prositi odpuščenja in dotično cesarjevo pismo, ki mu odstop dovoljuje, ga imenuje „diko sodnikov“. Istinito, časten priimek.

(Dr. Teodor vitez Pachmann. †) Dne 11. februvarja umrl je znani nekdanji učitelj kanoničnega prava na dunajskeji univerzi dr. Teodor vitez Pachmann. Ker je bil učitelj mnogim sedaj v praktičnem življenji delujočim slovenskim juristom, spominjamo naj se ga tudi mi v svojem listu! Bil je učitelj iz stare šole in priljubljen zavoljo debelih dovtipov, katere je rad mešal mej svoja predavanja.

(Nadsodnjijski prezident baron Hohenbühel. †) Dne 20. januarja t. l. je umrl v Bozenu nekdanji prezident tržaškeji nadsodnjijski Karl baron Hohenbühel, imenovan Heufler zu Rasen und Perdonegg. Leta 1866 imenovan je bil nadsodnjijskim predsednikom v Trstu. Prakso svojo pa je pričel leta 1829 v Ljubljani pri tedanjem „Stadt- und Landrecht“.

(Novi člani državnega sodišča.) Dr. Anton Randa, slavni profesor na pražk. univerzi, in dr. Fran Šrom, odvetnik v Brnu, imenovana sta stalna uda pri državnem sodišči.

(Državni zakonik.) Državnega zakonika izdan in razposlan je bil 22. februarja 1881 kos V. Sadržaj je naslednji: Postava od 11. februarja 1881, o konzulsko sodni oblasti v Egiptu. — Razpis finančnega ministerstva od 11. februarja 1881, o nekih točkah priglada za davek od piva. — Postava od 13. februarja 1881, o privolbi v sklepe kranjskega deželnega zbora gledé prikladov k neposrednim (prelim, direktnim) davkom, ki se bodo v delovito založbo potrebščine kranjskega zemljiščno-odveznega zaloga za leto 1881. pobirali.

(Vendar enkrat!) Za zidanje novega porotnega sodišča v Ljubljani katero je preračunjeno na 50000 gld. se je za leto 1881 postavil v budget znesek 12000 gld.

(„Všehrd“) se imenuje drugi spolek právníkov v Pragi. Dal si je lepo in potrebno, dasi ne lahko nalógo: pripravljati mlade pravnike k praktičnemu delovanju. Pravnik ima biti najpoprej dober govornik. Taki pa ne rastó kar iz zemlje. Vaje je treba, zato se v „Všehrdovih“ sejah stavijo na program različni slučaji, na to se izbere kdo izmej članov, ki ima potem o tem slučaji govoriti in ga rešiti. Debata je vedno živahna. Pa tudi mlajši profesorji in docenti podavajo tu svoje privatne študije, tako je jako zanimiva razprava dr. Kaizla „o oderustvi“ in mnogo dr. Členov, večidel samih dijakov-pravnikov je 206; knjižnica šteje 500 del; finančne razmere so dobre. Revni udje dobivajo iz „Randovega fonda“ podporo, „Všehrdov fond“ pa izdava knjige.

Janko Rahnè.

(Slovenski jezik in sodnije.) Dne 11. marca t. l. je gospod vitez Schneid interpeliral vlado zavoljo odloka, v katerem je najvišjej sodnji dvor prepovedal sodnijam rabiti slovenski jezik pri svojih rešitvah. Da je ta odlok napravil mnogo razburjenosti globoko po deželi, je jasno in samo ob sebi naravno. Prav zelo smo torej radovedni, kaj bode justičnega ministerstva načelnik odgovoril tej dobro utemeljeni interpelaciji, kaj da bode vlada sploh zaukazala v tej zadevi. Celjska okrožna sodnija je menda že odbila nekoliko slovenskih vlog, češ, da niso pisane „in der landesüblichen Gerichtssprache“. Treba je torej hitrega koraka, ker drugače nastanejo razmere, kakor jih do sedaj še doživeli nismo. Nekdaj je nadsodnija v Gradci razpošiljala slovenske tiskovine, in mej drugim tudi slovenske razzsodbe pri kontumacijah, sedaj pa se odbijajo vloge samo zavoljo tega, da so pisane v slovenskem jeziku! Slovenskim občinam pa je nastala dolžnost, da se dvignejo, ter s peticijami preplujejo državni zbor in državne ministre! Stvar je važna tudi iz tega stališča, da človek ne vé, kaj je s slovenskimi pismi, katerih je preobilo v deželi. Ali so te pisma kaj vredna ali ne? Ali bodemo morali v svojej lastnej deželi imeti slovenske tolmače? V istini skrajni čas je, da napravi vlada v tej konfuziji potrebni red, če ne bode v kvar pravosodstvu!

(Književnost.) — Právo, pravničko-upravni list. Vlastnik, izdavatelj i odgovorni urednik Antun Šimonić. Izhaje v Spljetu že 8. leto in velja za celo leto 4 gld. 50 kr., za pol leta 2 gld. 25 kr. Zadnja številka prinaša naslednje spise: Dr. K. G. Bruns. Povjest i izvori prava rimskoga. — A. Kuzmanić. Dvoboj. — V. V. Rčević. Domazet. — Sgodjaji. Gradjanski. kazneni. Upravni. — M. R. Nabobova ženitba. — Viesti.

— Mjesečnik pravnčkoga društva v Zagrebu. Ureduju u ime odbora pravnčkoga društva: dr. Jaromir Hanel, dr. Blaž Lorkovič. Vlastnik i nakladnik „Pravnčko društvo u Zagrebu“. Izhaje v Zagrebu že 7. leto in velja na leto 8 gld., na pol leta 4 gld. Zadnja številka ima naslednji sodržaj: dr. Ivan Ružić: Ocjena osnove kaz. zakona o zločinstvih i prestupcih za Hrvatsku. — Iv. Pirka: Počimlje li zastara pristojba, koje se neposredno platit imadž, kao što zastara prava prvenstva po §. 141. zakona o biljegovini i pravnoj pristojbi, tek dostavom platežnoga naloga u ruke pristojbi podvržene stranke? — Dr. Fr. J. Spevec: Nezakonito dete v zadruzi. — Drag. Gjuričić: Imade li presjedatelj konačne razprave odlučno pravo odvjeta po §. 22. k. p. od 29. serpnja 1853. kod obnovljenega glasovanja, ako li su odvjeti ostalih glasovrtelja u više od dva mnenja podieljeni? — A. Rušnov: O zlorabi postupka za prepore smetana posjeda. — N—n: Osort na pravo po sveti. — Praktični slučajeji. 1. Gradjansko-pravni. 2. Kazneno-pravni — St. Popović: §. 419. k. z. i §§. 250 i 390 k. z. — N—n. Ima li se §. 300 k. z. upotriebiti i proti pogrđam ugarske vlade i njezinih organa? — B. K nauci o §. 496. k. z. — Viestnik. — Iz navedenega obsega je razvidno kako razno berilo prinaša „Mjesečnik“. Mi ga prav gorko priporočamo prijateljem pravnega znanstva.

— Porota, list za pravne i državne nauke. Vlastnik i urednik: Milan St. Marković. Belgrad, leto 2, velja 24 denarov v zlatu za celo leto. Št. 3. ima naslednji sodržaj: Pogled na 1880 godinu. — Narodna skupština. — Projekt zakona o sudovina. — Pogled na pravo po svieti. — Bilješke. — Poziv na predplatu.

— Juristische Encyclopädie und Methodologie. Von dr. L. Arndts. 7. Auflg. Cena 1 M. 50 Pf.

— Encyclopädie des Wechselrechtes der europäischen und aussereuropäischen Länder auf Grundlage des gemeinen deutschen Rechts. Von dr. Oskar v. Wachter. Stuttgart. Prvi zvezek. Cena 30 kr.

— Das österreichische Obligationenrecht in systematischer Darstellung etc. Von Victor Hasenöhr. I. Band. 2. Abth. Beč 1881. Cena 6 mark.

— Der Parlamentarismus wie er ist. Von Lothar Bucher. Drugo izdanje. Stuttgart 1881. Cena 3 gld. M. B.

P. n. gospode naročnike opozorjamo, da poide s tem listom naročnina za prvo četrtletje. Prosimo torej, da se naročnina o pravem času obnovi, ker se bode list pošiljal le onim naročnikom, ki ga naprej plačajo.

Listnica: G. S. P. v G. Hvala, prejeli. — G. M. S. v F. Plačano za pol leta. — F. K. v S. List smo vam poslali. Prašajte na pošti.

Izdaje in ureduje dr. Alf. Moschè. — Tiska „Národna tiskarna“ v Ljubljani.